

MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2019./III. szám

KEDVES MENDEI LAKOSOK!

A Mendei Híradó legfrissebb számát a nyár legforróbb napjaiban szerkesztjük.

Épp most fejeztem be egy több órára nyúló tárgyalást a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. vezérigazgatójával annak érdekében, hogy minél hamarabb megoldást tudjunk találni az ivóvízhiány problémájára. A terveket a TRV Zrt. elkészítette, mely szerint 1 db új víztermelő kút kiépítését és egy új víztorony létesítését javasolják, valamint a jelenlegi két nyomászóna helyett 4 kerülne kialakításra. Ennek a megvalósításához 295 000 000 Ft-ra lesz szükség. A tervek alapján kérelmet írok dr. Pintér Sándor belügyminiszter úrnak, mivel egy ilyen beruházás majdnem Mende egész évi költségvetésével egyezik meg. Reméljük, miniszter úr támogatni fog ebben a törekvésünkben is.

Az önkormányzat életében ez a nyár kiemelt jelentőséggel bír, mivel olyan beruházások folynak, illetve fejeződtek be, amelyek to-

vább könnyítik, illetve komfortosabbá teszik településünk lakóinak életét. Elmondhatom, hogy sikerült befejezni azt a beruházást, amire a lakossági igény évek óta jelentős volt. A Kásavölgyi útfelújítás, az út 5 m-re történő szélesítése és újraaszfaltozása kiemelt feladatként szerepelt a választási ciklus tervei között. Mivel igen hosszú, egyenes útszakasról van szó, kérem, tartsák be a közlekedés szabályait, a sebességhatárokat. Ennek ellenőrzésére felkértük a rendőrséget is. A település nagy része - választási ígéreteinknek megfelelően - aszfaltot kapott ebben a választási ciklusban. A Tanyák bekötő utcáira (Arany János, a Csokonai, a Rákóczi és a Vörösmarty) már beadtuk a pályázatunkat, ha minden jól megy, a tél előtt fel is tudnánk újítani őket. Az elmaradt, aszfalt nélküli utcák felújítására az ebben a hónapban megjelenő „falumegújítási” pályázattal készülünk.

Régi adósságunkat törlesztve egy kettő évvel ezelőtt benyújtott és most elbírált sikeres pályázat eredményeképpen korszerű játszótér építünk a kéttörzű juharfánál. A beruházással egyidejűleg önerőből felújítottuk az ott található keresztet is. Ezzel egyidejűleg a pusztaszentistváni buszvégállomásnál is létesítünk egy új játszótér pihenőparkkal kiegészítve. Mind a két játszótér kamerarendszerrel kiépítésre kerül, megelőzve a rongálásokat. Július elejére elkészült a „Katlan-vásártér” felújítása, amit a Családi napon részben már használtunk is. A működés feltételeit most dolgozzuk ki. A területet kamerákkal és infrakapukkal is védjük. Ezek plusz költséggel járó, de szükséges megoldások.

Reményeink szerint a nyár végéig a csatornaberuházás szavatossági munkálatai is elkezdődnek és be is fejeződnek. A bírósági pert megelőzve sikerült megállapodni a kivitelezővel. A megsüllyedt utak, illetve a még elmaradt bekötések problémája így rendeződhet. Pusztaszentistváni településrészen bezárt az utolsó élelmiszerbolt is. A helyzet javítása érdekében tárgyalásokat folytatunk a MÁV illetékeseivel, annak érdekében, hogy a használaton kívüli pusztaszentistváni állomás várótermében egy élelmiszerboltot tudjunk kialakítani. Így nem kellene a település központjába utazni néhány fogyasztási cikkért.

Szabó Lőrinc NYÁR

Nézd csak, bolondul, karikázva
 hogy összezsap az a két sárga
 lepke! hogy kezd tündéri táncba!
 hogy gyúrja egymást, hogy forog!
 Négy szárnyuk százfelé lobog,
 pedig egyhelyben kavarog.
 Csókolóznak? vagy marakodnak?
 Most hirtelen egybefogóznak,
 s nyílegyenest fölfurakodnak.
 föl, föl, föl, ingó, lebegő
 tornyot húzva, mely repdeső
 útjuk nyomában égbe nő,
 függőlegesen rakéta: már a
 bükk magasában, már a nyárfá
 csúcánál járnak: már a drága
 túlvilágban szikráznak a
 kék örületben, ahova
 csak a szerelem mómora
 vagy az se emel!...Ott repülnek!
 Ott! Hol? Fény! Látod?...Továtűntek...
 Magukkal vitték a szemünket

Eddig a tényekről írtam, de az előttünk álló feladatok is jelentősek. Napokon belül döntenek a bölcsőde bővítésének, a Szentistváni út csapadékvíz elvezetéséhez, illetve a Tanyák bekötő utcáihoz kapcsolódó pályázatunkról. Településünk rendkívüli környezeti adottságait kihasználva júliusban pályázatot adunk be túraútvonal kiépítésére, aminek végére egy kilátót terveztünk. Erről bővebben olvashatnak az újság hasábjain.

Nyáron már készülünk a télre, vagyis a téli tüzelőpályázatunk is elkészült, annak érdekében, hogy a rászoruló lakosainkat idén is tudjuk segíteni.

Mint látják a képviselő-testületnek az őszi önkormányzati választások előtt sem célja a megállás. A jelenlegi kielezett pályázati struktúrákban aki kimarad, az lemarad elv érvényesül, nekünk viszont az lebeg a szemünk előtt, hogy továbbra is dinamikus fejlődésünket szeretett településünket MENDÉT.

Ez csak úgy lehetséges, ha minden pályázati lehetőséget megragadva, a képviselő-testület tagjainak és jómagam minden kapcsolatát mozgósítva menedzseljük az eddig már beadott és beadásra váró pályázatainkat.

Végezetül engedjék meg, hogy Szabó Lőrinc versével kívánjak mindenkinek jó pihenést és kellemes nyarat!

Kaszanyi József
polgármester

Információk, amelyek megkönnyíthetik az együttélést településünkön:

- Helyi rendeletünk értelmében az avarégetése heti két alkalommal lehetséges: szerdán 8 órától – 18 óráig, szombaton: 7 órától – 10 óráig. Kérem, hogy az időpontokat tartsák be, mert ettől eltérő időpontban történő égetés szabálysértési eljárást vonhat maga után. Műanyagot, gumit és egyéb mérgező anyagot tilos égetni!

- A közterületen húzódó árkok rendben és karbantartása az ingatlan tulajdonos kötelezettsége. Az árkokból kitermelt földet az önkormányzat kérelemre elszállíttatja. Kérem, hogy az árkok gyomtalanításához ne használjanak vegyszereket, mert a fű kipusztulása miatt az árok padka - partja kimosódik, a közút állaga sokkal gyorsabban tönkremegy.

- Közterületen levő fák kivágásához jegyzői engedély szükséges a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII.30.) 6. §. (1). bek. alapján. Az engedélyhez szükséges kérelem/formanyomtatvány a www.mende.hu honlapon megtalálható.

Impresszum:
Mendei Híradó 2019./III. szám
 Kiadja: Mende Község Önkormányzata
 2235 Mende, Fő út 14.
 Kiadásért felelős: Kaszanyi József polgármester
 Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság
 Nyomdai előkészítés és kivitelezés:
 SK. Marketing Kft. 2230 Gyömrő, Eskü utca 15/a.

- Felhívom a lakosság figyelmét, hogy közterületen ebet csak pórázon lehet vezetni, valamint közterületen ebet csak olyan személy vezethet, aki az eb irányítására, kezelésére és féken tartására képes. Legyen a kutyánk bármilyen jól nevelt és szófogadó az állatvédelmi jogszabályok a póráz használatát közterületen kötelezővé teszik, melynek be nem tartása szankciót vonhat maga után. Közterületen az eb tulajdonosának biztosítania kell, hogy az eb sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztethessen.

- Felhívom a lakosság figyelmét, hogy az elkövetkezendő időszakban a közterületen elhelyezett ingóságokat (pl. rendszám nélküli autók, építési törmelék stb.) folyamatosan ellenőrizzük, engedély hiányában eljárást kezdeményezünk.

- Mende Község Önkormányzata a kiépített utak védelme érdekében 8/2019 (IV.16) sz. rendeletével megalkotta a település egyes területeire történő behajtás rendjéről és a fizetendő díjakról szóló rendeletét, amely 2019. június 1-től kell alkalmazni. Kérem, hogy nehézgépjárművek behajtási szándéka esetén tanulmányozzák a rendeletet, ami, illetve a kérelem formanyomtatványai is megtalálhatóak a település honlapján.

Dr. Mona Gyula
címetes főjegyző

ISMÉT PÁLYÁZUNK

„Ismeretterjesztő Élmenypark Mendén” címmel pályázatot nyújtottunk be a HAJT-A Csapat Egyesülethez

A „Turisztikai attrakciók fejlesztése támogatása (VP-6-19.2.1-41-7-17 kódszámú) című felhívás alapján Önkormányzatunk közel 10 millió forintos támogatás elérése érdekében pályázatot nyújtott be a HAJT-A Csapat Egyesülethez. A település dombos természeti adottságait figyelembe véve a sétaútvonal az újonnan kialakított „Katlan” fölötti dombra vezet fel kb. 40 akácfa lépcsővel a kialakítandó fennsíkra, ahol kilátótorony építése is tervezett. Erről a területről gyönyörű kilátás nyílik az épített környezetre, a település változatos tájaira. A sétaútvonalon a bokrok eltávolítása, az akác- és fenyőfák gallyazása szükséges. A sétáló útvonal mellett két helyen pihenőhelyeket alakítunk ki padokkal és asztalokkal. Az 1960-as évek közepén a mendei téglagyár

agagbányájának területén geológiai feltárásokat végeztek, amelynek eredményeként a löszfalat a magyarországi, illetve a Kárpát-medencei felső-pleisztocén, fiatal lösz összletek egyik legfontosabb alapszelvényének ítélték. Az itt található lösz vastagsága kb. 30 méter, s a jégkorszak idején keletkezett. A sétálóútról kitűnően lehet tanulmányozni az üledék- és talajképződési ciklusokat.

Településünkön hagyományai vannak a természetjárásnak, a környezetünk titkaival történő ismerkedésnek. Mende természeti adottságai lehetővé teszik, hogy igazán érdekes, tanulságos környezeti értékeket mutathassunk meg a helyi és a szélesebb közönségnek.

Kaszanyi József
polgármester

Aszfaltos útburkolatot kapott a József Attila utca is

Mint az előző számunkban már megírtuk a Leska Invest Kft – a lakópark kivitelezője- vállalta, hogy önerőből önkormányzati hozzájárulás esetén aszfaltos útburkolattal látja el a József Attila utcát. Július elején a munkálatok befejeződtek.

Dr Mona Gyula
címmzetes főjegyző

Aszfaltburkolatot építünk az Arany, a Csokonai, a Rákóczi és Vörösmarty utcákban

Az „Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása” pályázathoz kapcsolódóan Önkormányzatunk pályázatot nyújtott be a Belügyminisztériumhoz.

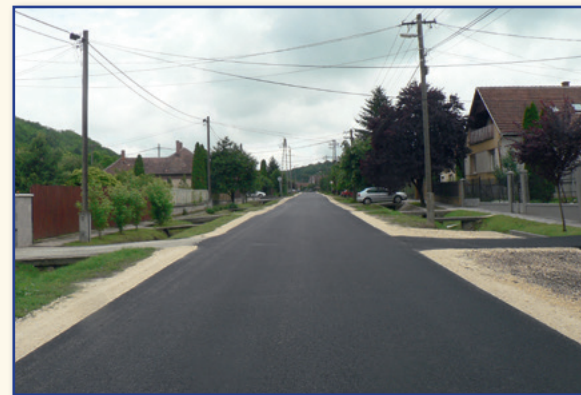
Az igényelt 14 929 225 Ft vissza nem térítendő támogatásból és a 2 634 570 Ft vállalt önerőből szeretnénk az Arany János, a Csokonai, a Rákóczi és a Vörösmarty utcákban 5 cm AC-11 j. aszfalt-

burkolatot építeni. Reméljük, hogy a benyújtott pályázatunkat pozitívan bírálják el és ha az időjárás engedi az aszfaltozási munkák ebben az évben elkészülhetnek. A fejlesztéssel a környéken élő lakosság életminőségének, közlekedésbiztonságának javítását kívánjuk megvalósítani.

Kaszanyi József
polgármester

ISMÉT PÁLYÁZUNK

Befejeződött a Kásavölgy szilárdburkolattal történő felújítása a PM_ONKORMUT_2018/39. számú pályázatból

daságfejlesztési céllal Pest megye területén” című pályázatból, bruttó 113 850 025 Ft összegben. Az útfelújításnak köszönhetően az utakat sokkal biztonságosabban használhatják az ott élő lakosok.

Ezúton is köszönöm a lakosság türelmét és a közlekedők hozzáállását, hogy aránylag zökkenőmentesen valósulhatott meg a felújítási munka.

Az elmúlt évek legnagyobb felújítása valósult meg a Kásavölgy szilárd burkolattal történő ellátásával. Az útfelújítás során a meglevő előregedett, repedezett aszfalt burkolat lezárásával a további vízbeszivárgás megakadályozásával az út pályaszervezet teherbírása javult, élettartama meghosszabbodott.

A fejlesztésre a Nemzetgazdasági Minisztérium biztosította a fedezetet az "Önkormányzati tulajdonú belterületi utak szilárd burkolattal történő kiépítésének, felújításának és korszerűsítésének támogatás gaz-

Kaszanyi József
polgármester

ISMÉT PÁLYÁZUNK

HELYI VÁSÁRTÉR KIALAKÍTÁSA MENDE TELEPÜLÉSEN PROJEKTAZONOSÍTÓ: VP6-7.2.1-7.4.1.3-17

AZ EURÓPAI MEZŐGAZDASÁGI VIDÉKFEJLESZTÉSI ALAPBÓL ÉS A HAZAI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZAT TÁMOGATÁS-BÓL MEGVALÓSULT A HELYI VÁSÁRTÉR

2019. május 13-án műszaki átadás-átvételre került sor a Mende, Honvéd utca 1181/22 hrsz. alatti ingatlanon. Megvalósult a helyi Vásártér, 58 052 211 Ft összeggel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból; Mende Község Önkormányzat 15 %-os önerőt biztosított a beruházáshoz.

A vásártér területe 4000 m² térburkolattal készült el, 23 db, 10 m²-es árusítóhely került kialakításra, az árusok itt kínálhatják portékájukat.

Létesült: egy szociális blokk, férfi WC – vel és egy akadálymentesített WC –vel, valamint a főbejáratnál egy porta épület. A parkoló területe 235 m², a 10 db parkolón belül 2 db akadálymentesített parkoló is megépítésre került.

13 db pihenőpad, 10 db szemetes, valamint 2 db szelektív hulladékgyűjtőt helyeztünk el. Vagyonvédelmi célból kamerarendszert építettünk ki, ezzel ellenőrizhető vált a Katlan egész területe.

Reméljük, hogy az igényesen kialakított vásártér a település lakossága örömmel veszi birtokba a három napos szüreti mulatság alkalmával is.

Kaszanyi József
polgármester

„JÁTSZÓTÉR KIALAKÍTÁSA MENDE”

VP6-19.2.1.-41-7-17 kódszámú pályázatot nyertünk az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és a hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában

Támogatás összege:

12 738 880 Ft

Önerő összege: 2 248 040 Ft

A Projekt teljes költsége összesen:

14 986 920 Ft

A játszótér kivitelezési munkáinak

kezdési ideje: 2019. június

A játszótér kivitelezési munkáinak befejezése: 2019. augusztus 31.

Fejlesztésünk célja, hogy Uniós szabványnak megfelelő játszótér alakuljon ki az Árpád Vezér utca 84. hrsz-ú közterületén. Ez a hely biztosítani fogja, hogy a gyermekek értékes területen játszhasználnak, bújókázhasználnak, mászkálhasználnak, kalandokat eszelhessenek ki, vagy csak egyszerűen találkozhasználnak.

A területen jól elrendezett és jól felszerelt játszótér kerül kialakításra. Tervezett játzóeszközök:

- drótkötélpálya,
- 2 db lengőhinta,
- rugósjátékok,
- háromtornyú kombinált játszóvár,
- mérleghinta, fészekhinta,
- kéttoronyú játszóvár,
- homokozó (+napvitorla)

Azt szeretnénk, hogy minél biztonságosabb legyen a játszótér, az uniós szabványsorozat légye a balesetveszély minimálisra csökkentése. A fejlesztés hatására jobb életkörülményeket kaphatnak a játszóteret igénybevevő gyermekek.

A kéttoronyú juharfa a játszótér kerítéssel körülvett területén marad, a fészület a játszóter kerítésén kívülre tervezzük áthelyezni.

Kaszanyi József
polgármester

Testületi hírek!

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete az elmúlt Mendei Híradó megjelenése óta 4 testületi ülést tartott április 25-én, május 13-án és június 5-én és július 2-án.

Az áprilisi testületi ülésen a képviselő-testület támogatta Nimmerfroth Judit iskolaigazgatóvá történő kinevezését

Május 13-án testületi ülésen többek között elfogadásra került:

- a Monor Katasztrófavédelmi Ki- rendeltség Monor Hivatásos Tűzoltóparancsnokság szakterületi te- vékenységének beszámolója a 2018. évben végzett tevékenységéről,
- a Nagykáta Rendőrkapitányság 2018. évi szakmai tevékenységéről és a település közbiztonsági helyzetéről szóló beszámoló,
- Beszámoló a házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés 2018. évi feladatai- nak ellátásáról
- Beszámoló a Gyermekjóléti Szolgálat 2018. évi tevékenységéről
- Átfogó értékelés Mende Község Ön- kormányzata gyermekjóléti és gyer- mekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról
- Mendevíz Nonprofit Kft 2018. évi éves beszámolója
- Mende Község Önkormányzat 2018. évi zárszámadása
- Mende Község Önkormányzat 2019 évi költségvetésének módosítása
- Mende Község Roma Nemzetiségi Önkormányzattal kötött együttműkö- dési megállapodása,
- A település egyes területeire való be- hajtás rendjéről és a fizetendő díjakról szóló rendelet megalkotása,
- Az intézményi gyermekétkeztetéshez

kapcsolódó a TS Gastro Central Kft- vel megkötött szerződés módosítása.

- Döntött a testület a Belügyminisztéri- um által a Önkormányzati feladatellá- tást szolgáló fejlesztések támogatásra kiírt pályázat benyújtásáról (Tanyák be- kötő útjainak aszfaltozása).
- Döntés született a Mendei Repülő- modellező Egyesület Európa bajnoki részvételének támogatásáról.
- A képviselő-testület újrakötötte az el- látási szerződést a Váci Egyházmegye Szamaritánus Szolgálat Intézmény- fenntartó központtal a szociális étkez- tetés ellátására.
- A képviselő-testület támogatta Salánki Zoltán r. alezredes mb. kapitányság- vezető kapitányságvezetővé történő kinevezését.
- A júniusi testületi ülésen elbírálásra ke- rültek a játszótér kialakítására beérke- zett pályázatok.

A júliusi testületi ülésen a képviselők mó- dosították a szociális rendeletet, amely- ben meghatározták a házi segítségnyúj- tásért fizetendő térítési díjat, elfogadták a TRV Zrt. 2018. évi beszámolóját, dön- töttek pályázat benyújtásáról, illetve egyéni kérelmekről.

A testületi ülések jegyzőkönyvei a www.mende.hu weblapon megtekinthetők.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Az ügyfélfogadás szünetel

Értesítjük a Tisztelt Lakosságot, hogy az alábbi időpontokban igazgatási szü- net miatt a Polgármesteri Hivatal ügy- félfogadása szünetel:

2019. július 22-26-ig: Anyakönyvi ese- mény (haláleset) esetén Kremmer Gá- borné hívható a 30-972-0597 telefon- számon, valamint

2019. augusztus 21-27-ig: Anyakönyvi esemény (haláleset) esetén Forgács Melitta hívható a 30-263-7229 telefon- számon.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

NYÁRON is mindenkit vár a Könyvtár

Nyitvatartási idő:

Hétfő :	08 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰
Kedd - Szerda:	12 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰
Csütörtök - Péntek:	08 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰

Éves tagdíj:

0-14	éves korig ingyenes
15-18	300Ft
19-65	500Ft
65-	300Ft

Elérhetőség:

telefon:
30-163-7033
e-mail:
konyvtar@mende.hu
facebook:
konyvtar_mende

Gólyahír

Juhász Zoltán és Szabó Nikolettta gyermeke: **Milos Zoltán 2019. 05. 03.**
Mészáros Tibor és Busai Nikolettta gyermekei: **Léna és Emília 2019. 05. 21.**
Moczár Róbert Károly és Lévy Eszter gyermeke: **Máté 2019. 05. 27.**
Balog Zoltán és Nagy Krisztina Margit gyermeke: **Eszter 2019. 06. 30.**

Szeretettel köszöntjük a április vége óta született babákat!

Gratulálunk és jó egészséget kívánunk az egész családnak!

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Orvosok nyári szabadsága

Értesítjük a Tisztelt Lakosokat, hogy orvosai- nkat az alábbiak szerint lesznek szabadságon: Háziorvosok:

Dr. Marosi Gyöngyi:
augusztus 07-20., szeptember 06.
Dr. Dóczi Ildikó:
július 15-31., szeptember 16-25.
Augusztus 10-e szombati munkanap, 24 óras központi ügyelet van.
A helyettesítés mindig a helyettes orvos rendelőjében és rendelési idejében tör- ténik előjegyzéssel. Bejelentkezés 8 és 16 óra között lehetséges.

Fogászat: Dr. Bekker Kitti fogorvos
augusztus 12-08. 20-ig.
Elsősegély: Tóalmás, Béke u. 14.,
Tel.: 29/426-512.

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete 2019. május 13-i testületi ülésen tárgyalta a Nagykáti Rendőrkapitányság 2018. évi szakmai tevékenységéről és közbiztonsági helyzetéről szóló beszámolót.

A Mendei Híradóban kiemeljük a településünkre vonatkozó részt, míg a teljes beszámoló a település honlapján megtalálható.

„Mende község közbiztonsági helyzetének értékelése

1. A KÖZSÉG BÜNÜGYI HELYZETE

1.1 A regisztrált bűncselekmények számának alakulása

A Mende közigazgatási területén az elmúlt 8 évben - egy 2017-es emelkedést kivéve - folyamatosan csökken a rendőri eljárásokban regisztrált bűncselekmények száma. Ez az elmúlt évrre is igaz, a szám a 2017-es évhez képest 8%-kal, 36-ra csökkent. Ez a szám a település elhelyezkedését és méretét tekintve szinte elenyészőnek mondható.

A legnagyobb hányadot természetesen most is a vagyon elleni bűncselekmények tették ki. A település agglomerációs helyzete ellenére a bűnözés dinamikája továbbra is a falusias jellegű tükrözi. A 2016-ban sajnálatos módon bekövetkezett súlyos bűncselekmény ellenére továbbra sem jellemzőek az élet elleni vagy a komolyabb vagyon elleni deliktumok. A település egyértelműen biztonságos.

1.2. A kiemelten kezelt bűncselekmények értékelése

A kiemelten kezelt bűncselekmények 2017-ben az összes bűncselekmény 46%-át adták. 2018-ra ez a szám 33%-ra csökkent. Tovább csökkent a lopások száma és a lakásbetörések minimális száma sem változott. A testi sértések száma szintén változatlan maradt, 2018-ban is egy esetben következett el

ilyen bűncselekményt. Súlyos eredménnyel járó testi sértést immár 2014 óta nem következett el a településen.

Csökkent a rongálások száma, ellenben -ahogyan korábban utaltam is a bűnözés falusias jellemzőire- a korábbi évekkel ellentétben 2 esetben került sor garázdaság elkövetésére.

2. A község közlekedésbiztonsági helyzete

Mende illetékességi területén a baleseti számban minimális a változás, 2 db-os eset-szám emelkedéssel 20 db közlekedési baleset történt.

Ezen belül kimenetel tekintetében a számok inkább a könnyű sérülés és az anyagi kár felé mozdultak el. Fontos eredmény, hogy halálos baleset nem következett be a település illetékességi területén.

Folyamatos probléma, ezért minden évben feltétlenül szükséges megemlíteni, a település közlekedési jellemzőit. Továbbra is megoldatlan a 31. sz. főútvonal vonalvezetése, szélessége és minősége, melyek megváltoztatása sajnos túlnyúlik a rendőr szakmai kérdéskörön.

II. A KÖZBIZTONSÁG ÉRDEKÉBEN TETT INTÉZKEDÉSEK ÉS AZ AZZAL KAPCSOLATOS FELADATOK ÉRTÉKELÉSE

1. A közterületi jelenlét

Álláspontom szerint 2018-ban is megfelelünk a velünk szemben támasztott elvárásoknak. Fenntartottuk a település közbiztonságát és közlekedésbiztonságát, törekedtünk a bűncselekmények elkövetésének megelőzésére, az elkövetők kiletének felderítésére. A kitűzött célok elérése érdekében a község területén folyamatosan, napi 24 órában biztosítottuk a rendőri jelenlétet, a lakossági bejelentésekre történő azonnali reagálást,

valamint intézkedést minden olyan ügyben, amely rendőri beavatkozást igényel. Ezen feladatokat elsősorban a járőrszolgálat, valamint a 2 fős körzeti megbízotti szolgálat látta el, együttműködve a bűnügyi szolgálat nyomozóival, vizsgálóival, esetenként a Készenléti Rendőrség egységeivel megerősítve.

Közvetlen rendőri jelenléttel próbáltuk a település közterületein megelőzni a bűncselekmények kialakulását. A kora reggeli terhelt időszakban jellemzően most is kiemelt figyelmet kapott a Fő út belterületi szakasza, valamint általánosságban a településközponttól kieső pusztaszentiváni településrész és a környező erdők. Elsődleges célunk a kisebb értékű vagyon elleni jogsértő cselekmények továbbá a falopások elkövetésének megelőzése volt.

Kiemelt prioritással kezeltük a körözött személyek elfogását, majd a bíróságokhoz, büntetés-végrehajtási intézetekhez, nyomozó hatóságokhoz történő előállítását.

A körzeti megbízottak rendszeresen ellenőrizték a településen élő időskorú vagy potenciálisan veszélyeztetett személyeket.

Az iskolarendőri feladatokat ellátó körzeti megbízottakon túl a bűn- és baleset megelőzési tevékenységünk hatékonyabb végrehajtása érdekében a rendőrkapitányságon továbbra is 1 fő foglalkozik e feladatok ellátásával.

A társszervekkel való együttműködésünk folyamatos és zökkenőmentes volt. A polgárőrség tagjaival együttműködve végeztük a nagyobb horderejű mendei rendezvények rendkívüli eseményektől mentes biztosítását.

2. Rendezvény biztosítások

A rendezvénybiztosítások végrehajtása során törekedtünk arra, hogy szorosan együttműködjünk a szervezőkkel és a rendezvények biztosításában részt vevő különböző egysé-

gekkel. A területen megtartásra került nagyobb tömeget is vonzó kulturális rendezvény biztosításához nagy segítséget nyújtottak a polgárőr egyesület tagjai.

Itt egyértelműen a már hagyománnyá vált mendei Szüreti Mulatságra utalok, ahol a helyi polgárőrség a rendőrséggel összehangoltan biztosította a rendezvényt valamint az annak keretében lebonyolított, 31. sz. főútvonalon végighaladó felvonulást.

3. A körzeti megbízotti státuszok alakulása

Mendén a 2 fő körzeti megbízotti státusz megbízható, tapasztalt kollégákkal van feltöltve. Szántai Gábor r. törm. úr mellett 2018. augusztusában ismét a korábbi körzeti megbízott, Pálincás Gábor r. t. zls. úr foglalta el a második mendei körzeti megbízotti pozíciót. A körzeti megbízottak általános rendőri és kapcsolattartási feladataik mellett ellátják a helyi iskolarendőri feladatokat, továbbá tartják a kapcsolatot a települési intézményekkel. Tevékenységüket kiválóan értékelem.

III. KITÜZÖTT FELADATOK A KÖVETKEZŐ IDŐSZAKRA

A közrend, közbiztonság fenntartása érdekében a rendőri közterületi jelenlét megtartásával meg kell akadályozni a vagyon elleni bűncselekmények elkövetését valamint a közterületen elkövetett, erőszakos, garázda jellegű cselekményeket. A jelenlegi eredményeknek megfelelően minimálisra kell szorítani a lakásbetöréseket.

A 2017-es beszámolóban utaltunk arra, hogy az egyébként is alacsony számok miatt 2018-ra jelentős javulást nem várunk. Azt gondolom, hogy ebben igaza volt kollégáimnak, akik azonban tartották is ígéretüket, a kisebb mértékű javulás 2018-ban is megtörtént.

A tulajdon elleni szabálysértések elkövetői-

nek felderítésével kapcsolatos tevékenységünket szükséges fokoznunk, szorgalmazni kívánjuk a fa- és terménylopást elkövető személyek tetten érése esetén a szabálysértési őrizetet, majd 72 órán belül a bíróság elé állításukat.

A közlekedési balesetek csökkenő tendenciáját mindenképpen meg kell őriznünk. A halálos kimenetelű balesetek számában mindenképpen a nulla eredményre kell törekednünk. Továbbra is kiemelten fogjuk ellenőrizni a 31-es számú főútvonal baleseti szempontból veszélyeztetett belterületi és Oslár irányába eső külterületi szakaszát. Továbbra is ügyelnünk kell az általános iskola környékének forgalmi rendjére.

Ennek érdekében a 31-es számú főútvonalon a megszokottak szerint továbbra is üzemeltetni fogjuk a sebességmérő készülékünket.

Tisztelt Képviselő testület, tisztelt Polgármester Úr!

Ezúton fejezem ki köszönetemet az elmúlt évben nyújtott erkölcsi és anyagi jellegű támogatásukért. A Nagykátai Rendőrkapitányság állománya képes és kész arra, hogy Mende községben a közbiztonságot a törvényes keretek között biztosítsa. Erőfeszítéseket teszünk annak érdekében, hogy a település lakóiban tudatosítsuk: a közbiztonság alapvetően az adott társadalom terméke, ennek a terméknek ára van, a minőségét, pedig alapvetően az befolyásolja, hogy annak alakításában mennyire vállal szerepet.

Kérem, hogy az előterjesztett anyagot vitasák meg, észrevételeikkel és véleményükkel azt egészítsék ki, a meghatározott feladatokat támogassák és fogadják el."

Salánki Zoltán

r. alezredes

mb. kapitányságvezető

Mendei BÚCSÚ!

A Római Katolikus Egyházközség Loyolai Szent Ignác védőszentünk napjához legközelebb eső vasárnapon, 2019. 07. 28-án, 11⁰⁰ kezdődő szentmisében ünnepli templomunk búcsúját.

Az ünnepi szentmisét Kovács Kornél plébános atya mutatja be. Templomunk ünnepére, búcsúnkra, mindenkit szeretettel várunk.

Mendei Katolikus közösség

Nem? - DE! FESZTIVÁL

Szuper programokkal vár minden kedves érdeklődőt a volt Orlik-tanya (31-es út melletti horgásztó)

2019. 08. 03-án 10:00 - től 02:00 - ig egy fenomenális fesztiválra!

A belépés mindenki számára ingyenes.

A részletes program hamarosan elérhető lesz a Mendei Híradó facebook oldalán.

Várunk mindenkit szeretettel!
Szervező:
Petercsák-tanya

Megújul a pusztaszentistváni játszótér is

Mende Község Önkormányzata a „Tanyákon” épülő játszótér mellett átépíti a pusztaszentistvánban a buszvégállomásnál található játszótér és környékét. A játszótér mellé parkot alakít ki, ahol kényelmesen pihenhetnek a település lakosai.

Kaszanyi József
polgármester

TÁJÉKOZATÓ A 2019. MÁJUS 26-i EURÓPAI PARLAMENT TAGJAINAK VÁLASZTÁSÁRÓL MENDE TELEPÜLÉSRE VONATKOZÓAN

A 2019. május 26-i Európai Parlament tagjainak választása alkalmával Mende községben - a választói névjegyzék alapján - a választásra jogosult állampolgárok száma 3383 fő volt.

A választáson megjelent választópolgárok száma 1329 fő,
a megjelenési arány a településen 39,3 % volt.

Mende községben - a négy szavazókörben - a választópolgárok az alábbiak szerint adták le érvényes szavazatukat:

1.	MAGYAR SZOCIALISTA PÁRT-PÁRBESZÉD MAGYAORSZÁGÉRT PÁRT	60
2.	MAGYAR KÉTFARKÚ KUTYA PÁRT	44
3.	JOBBIK MAGYARORSZÁGÉRT MOZGALOM	84
4.	FIDESZ-MAGYAR POLGÁRI SZÖVETSÉG-KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT	724
5.	MOMENTUM MOZGALOM	102
6.	DEMOKRATIKUS KOALÍCIÓ	224
7.	MI HAZÁNK MOZGALOM	60
8.	MAGYAR MUNKÁSPÁRT	8
9.	LEHET MÁS A POLITIKA	19

Dr. Mona Gyula
HVI vezető

Napközi tábor

Az iskola befejezése után 2019. június 17-28-ig, két héten keresztül Napközi tábor szerveztünk tanulóinknak. A nyári szünetben sok családnak okoz gondot a gyermekek felügyelete, ezért azt gondoltuk, hogy ezzel próbálunk a szünet elején segíteni. 17 alsós kisdíák vette igénybe ezt a lehetőséget.

Az első héten lovas-és kutyás foglalkozáson, íjászon vettek részt a gyerekek. A második héten kirándulások keretében el látogattak a község különböző helyeihez. A nagy meleg miatt lehetőségük volt az iskola hűvös falai között kézműveskedésre, olvasásra az iskolai könyvtárban. Tabletek segítségével oktatójátékokat is kipróbálhattak. Társasjátékokat, kártyajátékokat játszottak. A kókuszgolyó készítés, vatacukor és a vizesjátékok „édesítették” és színesítették a napokat.

A tábor ingyenes volt a gyerekek részére, csak az étkezésért kellett fizetni. A gyerekek visszajelzése alapján sikeres, jó hangulatú együttlét volt ez a kis tábor. Reményeink szerint jövőre még több gyermek veszi igénybe ezeket a programokat.

Labadics Istvánné
alsós munkaközösségvezető

Alsós kézműves tábor 2019

Június utolsó hete hagyomány szerint az alsós kézműves tábor ideje iskolánkban. Így történt ez az idén is.

29 kisdíák foglalta el az iskolát, az alkotásra kijelölt termeket, hogy hasznosan töltsék a szabadidejüket. Szöcs-Rádi Anitával és Rádi Renátával vártuk és segítettük őket a munkában. Voltak „öreg” táborozóink, akik már évek óta velünk vannak, és újak, akik remélhetőleg még évekig velünk lesznek. A hét 4 napján készültek a szebbnél szebb tárgyak, melyeket aztán pénteki kiállításon minden látogató megcsodálhatott.

Nem maradt el a kirándulás sem, Jászberényben jártunk, a Jászmúzeumban és az állatkertben.

Sok vidámsággal, játékkal és örömmel telt a hét, nagyon sok szép munkadarab készült. A gyerekek fáradhatatlanul alkottak, fantáziájukat és ügyességüket naponta megcsodálhattuk.

A kiállítás igazi siker volt, sok pozitív visszajelzést kaptunk gyerekektől és szülőktől egyaránt, így bár fáradtan, de elégedetten zártuk ezt a hetet. Mindhárman szeretettel gondolunk a kis csapatra, az együtt töltött dolgos hétre.

Tóth Ervinné

Június utolsó hetében 17 lelkes tanuló vette birtokba az iskola tornatermét a sporttábor keretében. Nagyon sok programon vehettek részt a gyerekek. A teljesség igénye nélkül: volt számháború, vízpisztoly-csata a sportpályán, íjászkodás, bringás akadálypálya, kosárlabda, röplabda, ismerkedés a vívással, Big ball, méta, új sportág kipróbálása, judo.

Az első napon máris egy paralimpikon, Osváth Richárd volt a vendégünk. Elmesélte életútját, hogy hogyan lett paralimpiai ezüstérmes vívó, mik a távlati tervei! Ho-zott videókat, képeket, mesélt a hazai parasportolókról. A gyerekek arcán sok-szor a csodálkozás volt látható, hogy a parasportolók milyen emberfeletti módon tudnak küzdeni a céljuk elérése érdekében. Következő vendégeink Vészi Klára veterán VB győztes és Rábai Attila judosok voltak. Klári elhozta érmeit, melyeket a gyerekek kezükbe vehettek, felpróbálhattak. A bemutatkozás és élménybeszámoló után a tatami szőnyegen mini küzdelmek és esések következtek.

Szerdán délután egy új sportággal ismerkedhettünk meg Kunos Anita jóvoltából.

A Tchoukball (Csukball) egy kontaktnélküli labdajáték, mely a röplabda, a kézilabda és további hazánkban nem annyira elterjed játékok ötvöze. A gyerekek nagyon élvezték a játékot. Egy rögtönzött villámtornával zártuk a napot. Az érmeiket Kunos Anita akasztotta a gyerekek nyakába.

Csütörtökön kerékpártúrával egybekötött fürdőzés volt a program. A gyömrői Tófürdő-re látogattunk el. Volt frizbi, tollaslabdázás, vízpisztoly-csata, röplabda és rengeteg fürdés. Fáradtan és napbarnítottan tekert haza a kis csapat.

A hetet Paskóné Bán Brigitta jóvoltából egy lovas nappal zártuk. Betekintést nyertünk a lovak világába. Különböző játékokon keresztül megtapasztalhattuk a lovak szögéből egy-egy feladat megtanulásának folyamatát. S akinek volt kedve, lóra ülve hajtott végre ügyességi feladatokat.

A tábor egy közös szalonnasüttéssel zár-tuk. Természetesen nem maradhatott el az egyenpóló kiosztása sem!

Köszönöm Paskóné Bán Brigitta, Kassainé Győző Diána, Mándó Csilla, Szöcs-Rádi Anita kollégáimnak a segítségét.

Tamás Kornélia
testnevelő

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Április végén megszépült az iskola udvara. Lelkes gyermekek, szülők, nagyszülők, pedagógusok ástak, kapáltak, gereblyéztek, földet hordtak, virágot ültettek.

Rengeteg adomány érkezett az iskolás gyermekek családjaitól: díszcserjék, facsemeték, palánták, virágmagok.

Az udvar néhány óra alatt megszinesedett, „kivirágzott”. Köszönettel tartozunk a mendei Önkormányzatnak és a Mendei Forrás Egyesületnek az adományaikért, az iskola Szülői Szervezetének és a pedagógusoknak a szervezésért. Öröm volt részt venni ebben a páratlan összefogásban, ahol a 72 önkéntes fáradtan, de boldogan tért haza!

Az iskola dolgozói

VERSEK MENDÉRŐL

Egyik irodalomórán szülőföldről szóló versírással próbálkoztak az ötödikes tanulók, s néhány nagyon jól sikerült „zsengét” szeretnénk a nyilvánosság elé tárni.

Tunyogi Árpád Csaba:
Mende, a mini Magyarország

Van a Kárpát-medence,
Reá hasonlít Mende.
Galléros a köpenye,
Jó lenne, ha a térképen rajta lenne.
Az Alsó-Tápió áthalad rajta,
A lakosok csak úgy hívják: Barina.

Mándoki Luca:
Mende

Nehéz eme gyermek helyzete,
mert verset kell szerkeszteni reggelre.
Eszperente nyelvezettel lesz meg ezen
versem, remekem,
melynek neve: Mende
Remek hely ez,
ezen helyen nevelkedem,
cseperedem,
s lelem meg kedvem
egy meg egy esztendeje,
ezeregy szertelen,
de nem szemtelen cselekedetben.
Kedves telepem!
Lehet, egyszer el kell mennem,
s lehetnek setét fellegek felettem!
De lellem ezeken nem kesereg!
Eszembe lesznek kedves emberek,
helyek, s helyzetek
Melyeken elmerengve
Nevetek, s feledek keservet!

Puskás Boglárka:
Vers Mendéről

Mendét szeli keresztül a Tápió-patak,
a helybelieknek mindig is csak Barina marad.
Hét domb figyelő tekintete a 31-es főút védelmezője.
Védi iszaptól, sártól, itt a török sohasem sáncolt.
De vannak itt tótok, magyarok, a békecségre senki sem fanyalog.
Van közös dal, közös tánc, szerelem és vad románc...

„KICSI NEKÜNK EZ A HÁZ, KIRÚGJUK AZ OLDALÁT”

Szent Jakab havának kezdő hetében első alkalommal iskolánkban néptánc tábort szerveztünk. A foglalkozásokat a nyári hónapok jeles napjaihoz, népszokásaihoz kötöttük. Szent Iván napi szertartásos tűzgyújtás és tűzugrás, a Péter-Pál napjától számított egész júliust átszövő aratási szokásoktól az augusztus 20-ai új kenyér ünnepéig. A 24 lelkes alsós diák a dunántúli ugrós alapjai mellett számos mondókát és népi gyerekjátékot is elsajátított. Iskolán kívüli programokkal színesítettük a hetet: cirkost süttünk Trefák Istvánné Klári nénivel, ellátogattunk a szentendre Skanzenbe, elsétáltunk a Vincellér-völgyben található Erdei Lovastanyára lovaskocsikázni és játszani. Pihenő időben gyöngyöt fűztünk, mesét néztünk.

A tábort az utolsó napon műsorral zártuk, ahol a héten tanultakat mutattuk be a szülőknek és a meghívott vendégeknek. Ez az élményekkel teli hét mindenki számára mozgalmasan telt és szeretnénk a jövőben ebből hagyományt is teremteni.

**Szántó Gáborné és
Turzáné Farkas Éva**

SKANZEN

Mendei Híradó 2019./III. szám

A MESEVÁR ÓVODA - BÖLCSŐDE HÍREI

A mögöttünk álló bölcsődei év is igen mozgalmas volt, változatos programokkal, kézműves délutánokkal, sok játékkal, nevetéssel, dalolással igyekeztünk színesíteni a bölcsődés gyermekek hétköznapjait.

Július végén egy rövid időre mi is megpihenünk, de szeptemberben új lendülettel, sok-sok ötlettel várjuk, hogy ismét gyermekzsvaj töltse meg a Mesevár Bölcsőde falait.

Családi délutánjaink keretében a szülőkkel közös játékokra, kézműveskedésre is nyílt alkalmunk, megemlékeztünk a jeles napokról, ünnepekről. Tavasszal hagyományteremtő szándékkal, Ringató foglalkozást is tartottunk a bölcsődeben, melyre rendkívül nagy volt az érdeklődés a mendei kisgyermekes családok körében. Az év zárásaként egy játékos autósmozi keretében újraéltük a gyermekek legszébb pillanatait.

Bánfi Annamária
Bölcsődevezető

Mendei Híradó 2019./III. szám

A MESEVÁR ÓVODA - BÖLCSŐDE HÍREI

Lassan véget ér a 2018-2019-es nevelési év. 151 óvodás és 24 bölcsődés kisgyermek nevelését, gondozását, fejlesztését láttuk el.

Bölcsődénk kisgyermeknevelője Huszár Bianka anyai örömök elé néz, e lap hasábjain keresztül is kívánunk Neki boldog babavárást, jó egészséget, helyére Mondok Lili kisgyermeknevelő érkezett, hogy a kis bölcsődések nevelését gondozását folytassa.

Az óvodás korosztály számára nagyon fontos, kiemelt feladatunk volt eddig is a biztonságos, helyes viselkedésformák el-sajátíttatása, ezért is fogadtuk örömmel az OVI-ZSARU bűn- és baleset-megelőzési programra történő meghívást. A program segítségével sok kiegészítőt kaptunk. Az első foglalkozás után Rendőr Robi igazi jó barátja lett a gyermekeknek, aki bőrébe bújva az óvodapedagógusok sok információhoz juttatták a csoport tagjait, megismertették őket a veszélyes élethelyzetek helyes megoldásával.

A gyermekek szívesen meséltek otthon szüleiknek a foglalkozásokról, a színezőket szorgalmasan színezték, a képek segítségével pedig szüleik is bekapcsolódhattak a bűn és baleset megelőzési program tematikájába.

A program lezárására május 29-én került sor, melyen intézményünk mind a hat óvodai csoportja részt vett.

A Sülysápi Rendőrőrs tagjai tartalmas, mozgalmas délelőtti programot biztosítottak gyermekeink számára.

Ezúton is köszönjük együttműködésüket!

Részt vettünk Nap Gyermekei pályázaton is, – A Nap nem játék, de az árnyék igen! – volt a központi témája. Segítségével szeretnénk felhívni a gyermekek figyelmét a napozás veszélyeire, amelynek nyári időszakban fokozottan ki vannak téve. Pályázat eredményeként intézményünk naptej csomagot kapott, így ezzel a termékkel óvjuk a gyermekek bőrét a nyári udvari já-

A MESEVÁR ÓVODA - BÖLCSŐDE HÍREI

ték során, valamint további nyereményként Bogyó és Babóca árnyjáték társasjátékot, és egy STABILO woody 3in1 kreatív rajzoló készletet is hozott a Posta.

Májusban valamennyi óvodai csoportunk, év végi, záró élményként, szülőkkel közös kiránduláson vett részt. A kirándulások különböző helyszínét, igény szerint választották ki a szülők és óvó nénik közösen.

Egész nevelési évünket végigkísérte a Bozsik programon való részvétel, melynek lezárása Telkiben volt az OTP Bank Bozsik-program Tanévzáró Gyermeklabdarúgó fesztivál keretében.

Bölcsődénkben, óvodánkban dolgozók részt vettek a Községi Önkormányzat által szervezett Családi napon. A Bölcsőde dolgozói hangulatos kis bölcsis hempergővel várták a kicsinyeket, míg az óvodai dolgozók palacsintát, és görhőnyt sütöttek. Munka közben jutott idő sok beszélgetésre, nevetésre.

Mindkét óvodánkban évzáró ünnepély keretében búcsúztattuk az évet. A gyermekek csoportonként bemutatták ünnepi műsorukat, majd közösen elkészítettük az iskolába készülő nagycsoportosainktól. Szintén évzáró ünnepély keretében búcsúztak el az óvodába készülő kicsinyek a számukra első közösségi élményt nyújtó bölcsődétől.

Az ünneplés és kirándulás mellett több kolléganőnk felelősséggel készült az előttük álló megmérettetésre. Gyakornok óvodapedagógusaink sikeres minősítővizsgát tettek, melynek eredményeként Pedagógus I. fokozatba léphetnek. Egy bölcsődei, és egy óvodai dajkánk is sikeresen megszerezte a szakképesítést. Egy óvodapedagógusunk sikeresen államvizsgázott mesterpedagógusi képzésen. Az elért szép eredményeikhez szívből gratulálók. Tisztelettel köszönöm valamennyi együttműködő partnerünknek (Fenntartó, Szülők, Védőnők, Család és Gyermekevédelmi szolgálat, Házi orvosok, Általános iskola, Mende lakosai), munkatársaimnak az elmúlt évek során nyújtott segítséget, együttműködést, támogatást!

A nyári időszakra mindenki számára kellemes pihenést kívánok!

Erdélyi Krisztina
intézményvezető

VISSZAPILLANTÁS KÉPEKBEN A CSALÁDI NAPRA

VISSZAPILLANTÁS KÉPEKBEN A CSALÁDI NAPRA

MENDE TERÜLETE ÉS FÖLDRAJZI NEVEI

Mende újratelepítése a hagyomány szerint az 1700-as évek első évtizedeiben történt. A levéltári adatok bizonyos mértékben ellentmondani látszanak ennek: az 1600-as évek vége felé például a billei rész bizonyíthatóan lakott volt...

A mai község legkorábbi domborzati és földrajzi térképe 1775-ből származik. Azokat a részeit ábrázolja, amelyek az akkori Pesttől számítva 3 mérföldön belül estek. A helynevek ausztriai német nyelven, tótul és magyarul íródtak. Ugyanakkor más iratok latin és tót elnevezéseket is tartalmaznak. A leggyakoribbak:

Tótul	Magyarul	Megjegyzés
barina	mocsár, posvány	patak neve
chrast'	bozót, haraszt	kiejtés: hrasztv
dolina	völgy, mélyedés	
hlinik	agyaggödör, agyagföld	kiejtés: hlinyik
hrabina	gyertyánfaerdő	
humno	szérű, pajta	vö. humnák (=szérűk, hátsókerlek)
hústina	sűrűség, sűrű bokor, berek	kiejtés: hustyina
kabajka	örvénylő víz; örvény	halászati tájszó
kapustnisko; kapustnica	káposztásföld; káposztaleves	kiejtés: kapusz(t)nyica; t betű nélkül
kratinka	széle valaminek; vidék, tájék	szótó: kraj; kiejtés: kratyinka
lúka	rét	
od Farkasd /Odfarkasd/	Farkasdtól	
zemička	földecské; földek	szótó: zem; kiejtés: zemicska

Mende földrajzi tájegységei tótul

A korhű jelölések segítenek a tájékozódásban. Kivehetők belőle a mai községet alkotó településrészek (Billei majorság, Mende birtok és Szentistván pusztája), beazonosíthatók a dombok, a völgyek, az erdők és a szőlők. Megvannak a falu különböző részeit a szomszédos községekkel összekötő utak, például a péceli út, az Úriba vezető út a Gazdák erdején keresztül, Maglódra, Gyömrőre és Péteribe vezető út, a Sülybe vezető és Szentistván felé elágazó út...

Jelölések (magyarul): 1. Uradalmi majorság és fogadó; 2. Juhakol; 3. Úriba vezető út; 4. Átlós irányú hegy (=Öreghegy); 5. Mende; 6. Sülybe vezető út; 7. Szentistván;

8. Oszlár; 9. Majorság; 10. Sárkány szakaitás (=Sárkányvölgy/hegy); 11. Maglódi erdő; 12. Gyömrői erdő; 13. Gyömrő; 14. Gyömrői fogadó; 15. Péteri erdő; 16. Péteri.

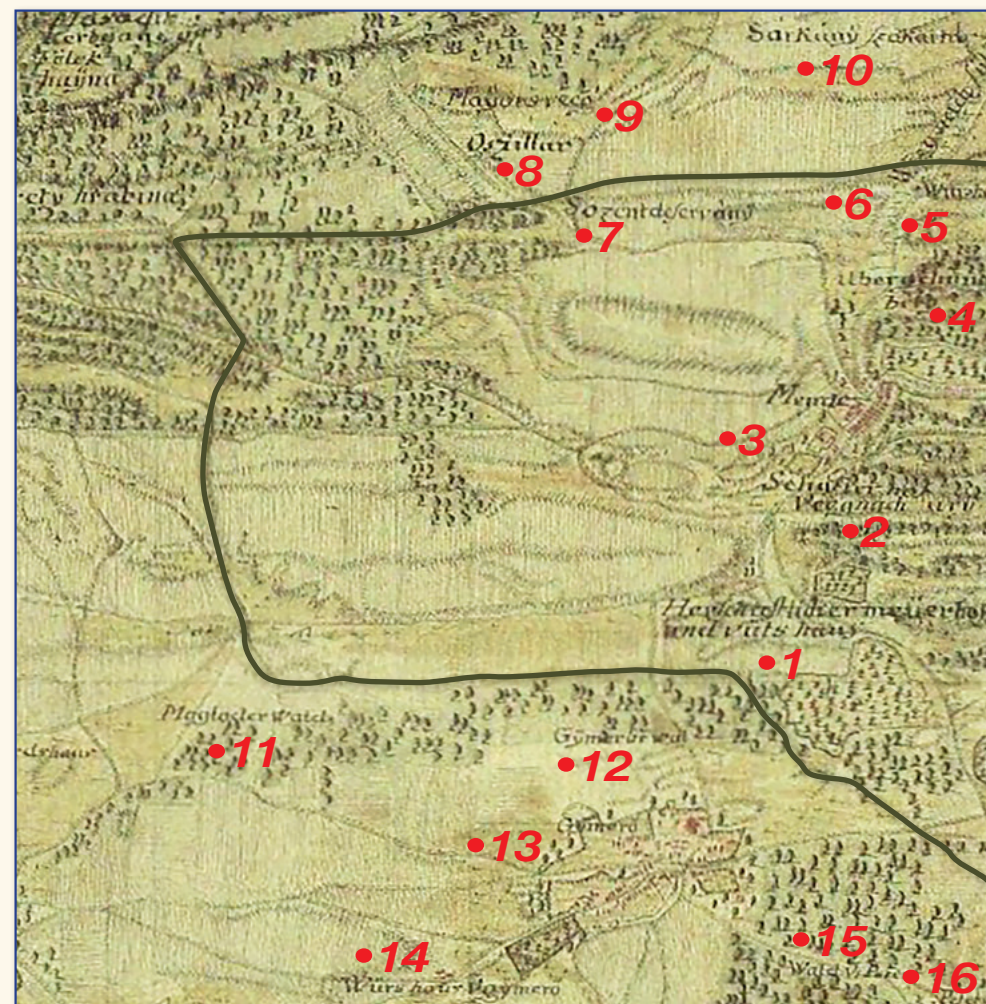
MENDEI FÖLDMŰVELÉS

Egy 1789-ben készült kimutatás a művelés alá vont területéről, szántóföldről és erdőterületről szolgáltat adatokat. Eszerint ős-Mendén, a tulajdonképpeni Mende birtokon az uraság 26,5217 hold szántóterülettel rendelkezett, a telepítvényesek (az alattvalók) pedig 416, 4101 hold szántóföldet tudhattak magukénak.

Billepuszta a maga 847,2218 holdjával teljes egészében az uraságé volt, Szentistván pusztája pedig az uraság és a bérlők között oszlott meg (545,5818 hold az uraságé, 292,3512 hold a bérlők használatában). Az erdőterületet mind Mende birtokon (610,5410 hold), mind Bille pusztán (492,5112 hold), mind pedig Szentistván pusztán (179,2021 hold) az uraság birtokolta. (A felméréskor 1 hold = 6400 négyszögöl!) Mindent egybevéve a három településrészen 3401,4297 hold szántó- és erdőterület állott művelés alatt.

MENDEI NAGYBIRTOKOSOK AZ 1800-AS ÉVEKBEN

MENDE TERÜLETE ÉS FÖLDRAJZI NEVEI

Mende és környéke 1775-ben Forrás: Budapest Főváros Levéltára XV 16 b 221 cop. 1 (részlet)

Az 1800-as évek második felére a tulajdonosi kör jelentős átalakuláson ment keresztül. 1864-re a legnagyobb földtulajdonnal a következő Mendén élők rendelkeztek:

A kép a kisebb földbirtokosokkal tovább árnyalódik.

Helység	Birtokos neve	Magyar hold
Pusztaszentistván	Baumgarten Leo	1 338,0
Locsod, Mende	id. Glózik Mihály	171,0
Mende(-Bille)	Havas Pál haszonbérő	2 388,0
Mende	Benyovics Mihály János Pál	49,9
Mende	Bosanszki János	46,5
Mende	Vas János	44,1

Ez azonban egy következő cikk témája lesz.

Balogh Gábor
kutató

KERESZT-TÚRA

A kereszt az egyik legismertebb kereszténységet azonosító általános jelkép. Maga a szó bizánci-görög eredetű, és a népnyelvben – mondják a nyelvészek – sláv közvetítéssel honosodott meg.

BIZÁNCI-MAGYAR SZÁLAK

A jelkép elterjedését számos legenda övezi. A legismertebb Nagy Konstantin császár nevéhez fűződik, akinek 312-ben átélt látomása („E jelben győzni fogsz!”) után fokozatosan szorította vissza az olyan azonosító jeleket, mint a Krisztus-monogram, az Alfa és Ómega krisztogram (vö. a mendei temető bejáratát), a hal vagy a galamb alakja...

A kereszt propagálásában „magyar” szájak is feltűnnek. Például Nagy Konstantin látomását megelőzően a Száva-menti Sirmiumban született vértanú és katonaszent, szent Demeter/Dömötör (Kr. u. 270 k. – 306) a kereszt jelét ajánlja egy Nesztor nevű gladiátornak, aki megtérve legyőzte a császár kedvelt bajnokát.

Egy másik szál a IV. századi Pannónia keresztény püspökségei, valamint missziós területei esetében – ideértve a Duna-Tisza közén, a római sáncok alatt elhelyezkedő metanasztia jazig-földet (=bevándorolt jazigok földjét), ahová falunk elődje is tartozott – mutatható ki: a leletek alapján ők szintén ismerték és használták a görög eredetű »kereszt« szót és keresztény jelképet.

S nem utolsó sorban megemlítendő, hogy a magyar törzsek vezetői közül Gyula (Er-

dély), Ajtony (Maros-mente-Bánság) és Bulcsú (Somogy megye) bizánci rítusú keresztények voltak, és talán nekik is köszönhető, hogy az Árpád-kori Magyarország (Magyar Fejedelemségek) első védőszentje a Sirmiumból származó szent Demeter/Dömötör lett (Sirmium későbbi magyar neve:

Szávaszentdemeter).

Falunkra szűkítve: a mai Mende egykori Apáti részének határszomszédja az 1200-as évek közepén a zaránd megyei pankotai apát volt. Régészeti feltárások bizonyítják, hogy a XI. századi pankotai templom alapjai bizánci jegyeket hordoztak!

KERESZTÁLLÍTÁSOK

A kereszt emelése a falu nevesebb pontjain, a faluvégeken és a temetőben, valamint a templomok körül ősi katolikus szokás. Az 1700-as évek végén a falunak 3 fakeresztje volt: 2 a temetőben és egy a templomdombon. Ezek később elkorhadtak és újakat kellett állítani helyükbe.

Mende törzsvagyonszerint az 1800-as években a kereszt gondozását és felújítását pénzalap, ún. keresztalapítvány segítette. Valamennyi keresztalapítványi pénzt a váci püspökség kegyes alapítványi központja kezelte. Például a „Gremperger István-féle keresztalapítvány kamataiból Bille pusztán a régi összedőlt kereszt helyébe állított 1891-ben új fakereszt 48 frt 67 kr. költségen.” Ez a kereszt közvetlenül a 31-es országút mellett állott, de az 1970-es években a fatelepen kiűtött tűzben leégett.

A billei kőkereszt (1983)

Folyószám	Tőke		Minősítés				
	K.	f.	Név	Cél	kelte	Főhatósági elfogadás száma	Hol kezelik?
1)	70	-	Vig Venczel Mátyás	három fakeresztre	1802 körül	1802. jún. 1.	Kegy. Al. közp. kez.
2)	100	-	Gremperger István	Bille pusztai fakereszt fenntartására	1826.	1826.	„
3)	50	-	Gutai János, Lilik Pál és István	Mendén álló kőkereszt fenntartására	1887	1099/1887.	„
4)	-	-	Konda István	fakereszt a Tanyákon	1938	-	-

Az MSZMP helyi pártszervezete nem engedte, hogy a katolikus egyház ugyanazon a helyen újabb keresztet állítson. Végül évekkel később, 1983-ban tudta csak elérni, hogy a régittől kb. 20 méterrel beljebb a ma is látható kőkereszt elkészüljön.

Konda István (1885-1935)

Az 1831-ben átadott templom mellé fakeresztet állítottak. „A templomdombon állott s szélvihar által kidöntött régi fakereszt helyébe 1893. évben szintén adakozás útján 38 frt 56 kr. költségen új fakereszt állítottatott, érintetlenül hagyván a Vig Venczel Mátyás-

féle fentebb érintett keresztalapítványt.” Az 1900-as évek elején a templomdomb átalakult, ekkor került a régi kereszt helyére a ma is látható golgota, valamint a stáció.

1887-ben az egykori második templom emlékeként és közelébe építtette Gutai János, Lilik István és Lilik Pál azt a kőkeresztet, amely a Hősök terét ékesíti.

Kereszt a Tanyákon

KERESZT A TANYÁKON

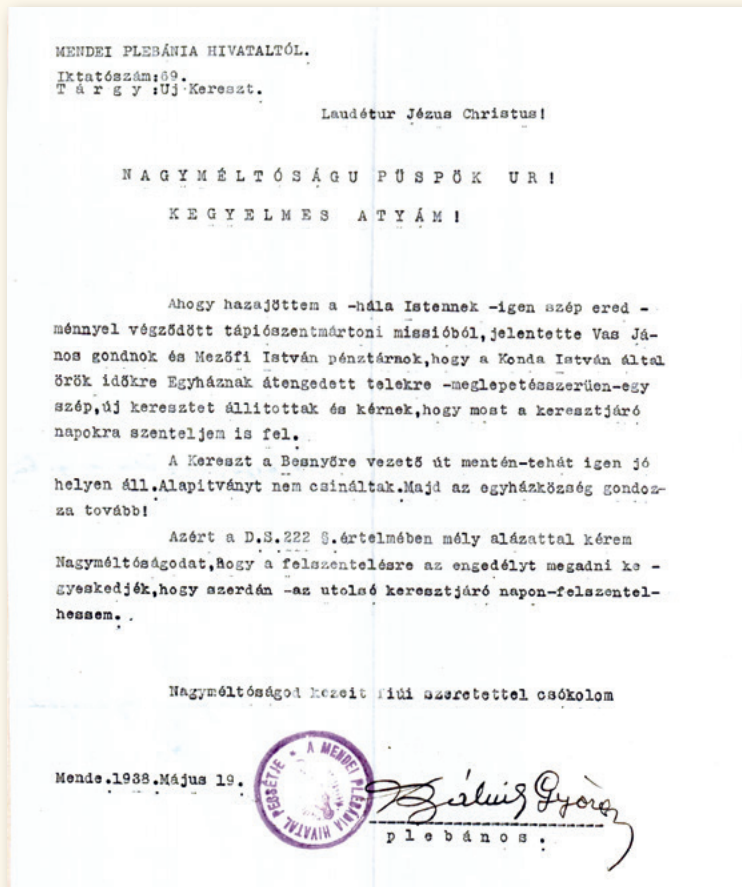
Végül a törzskönyv egy további keresztállításról is szól, amelyhez már nem tartozott pénzalap. A Péceli út meghosszabbításában, a falut és a Tanyákat összekötő vasúti hidon keresztül vezetett egy út, amelyen a búcsújárók gyalog minden évben Máriabesnyőre zarándokoltak. A Konda család a területet a katolikus egyháznak adományozta. Az út mellé 1938-ban egy fakeresztet állítottak, a kereszt mögé pedig két facsemetét ültettek. (Napjainkra mindkettő a Tanyák és a falu jelképévé vált.)

A búcsúsok a lakott területen kívül először ennél a keresztnél álltak meg. Így történt ez egészen az 1970-es évek közepéig, amíg a szovjet hadsereg meg nem tiltotta a gyakorlóterületen történő átjárást...

A jelenleg látható kereszt 1959-től a mendei temető katolikus részén állott, 1976-ban helyezték ide a Tanyákra, mert a temető egy új kökeresztet kapott. (Ezért szerepel rajta az 1959. évszám.)

A Mende Község Önkormányzata által 2019 júliusában felújított kereszt 1938 óta hirdeti a mendei katolikus hívek adakozókészségét és mély vallásosságát.

Balogh Gábor
kutató

Tizennegyedik fejezet

- Nos, szívi! Akkor most kipakolod nekem a pénztárgépet!- mondta a másik férfi, aki időközben elkapta azt a nőt, aki az előbb még békésen a pulnál válogatott.

Rox remegő térdekkel teljesítette a férfi kívánságát, majd miután az összes pénzt átadta, hátralépett a géptől. Ekkor a fogva tartója, megszúrta őt egyszer, még egyszer, még egyszer, és még ki tudja hány-szor, mert már nem érzett semmit, elájult, és így fogva tartója egy erőteljes lökessel lelökte őt földre, és még belé is rúgott.

Közben a másik férfi is hasonlóan járt el az ő foglyával, de ő csak egy szúrást kapott, amitől azonnal a földre került, így már nem volt esélye többször megszúrni, hát rúgásokkal fejezte be „művét”. Mikor látták, hogy itt senki nem fogja hívni a rendőroket, szépen kísérták a boltból.

A nő eszméletét veszítette, mert több rúgás a fejét érte. Roxan egy pillanatra magához tért, bár rendesen helybenhagyták. Több szúrás érte a hátát, a mellkasát, a hasát, és a nyakát is megvágta a kés. Összeszedte minden erejét, hogy eljusson a telefonig, de csak a fél utat sikerült megtennie. Nagyon sok vért vesztett, és újra elveszítette az eszméletét. Nem sokkal később egy vevő talált rájuk, aki azonnal hívta a mentőket és a rendőrséget.

Roxan pár percre magához tért, és megmondta az ott lévő férfinak, aki a vérzését próbálta csillapítani, hogy hívja fel az iskolát, és keresse Stevent. Miután a sérülteket elvitte a mentő, a férfi azonnal telefonált.

- Jó napot kívánok. Egy bizonyos Steven-nel szeretnék beszélni. Úgy tudom, hogy a 11/E-be jár.

- Rendben, azonnal szólok neki!

A vonalban beállt csendet Steven hangja törte meg. A férfi elmesélte, hogy milyen látvány fogadta őt ma a boltban, és hova szállították a sérülteket. Steven arca holt-sápadttá vált, úgy érezte, mentem rosz-szul lesz. Megköszönte a férfinak, hogy értesítette őt, lerakta a telefont, és indult vissza a terembe, miközben csak az járt a fejében, hogy ez nem történhet meg még egyszer.

Alighogy kinyitotta az ajtót, Peter már észre is vette, hogy valami nagy baj van.

- Steven, mi történt?

- Roxan... rablótámadás az üzletben... Roxant vérbe fagyva találta meg egy vásárló, és most kórházban van. Azonnal oda kell mennem!- suttogetta, miközben magára vette a kabátját.

-Te jó ég! De mégis mi történt, Steve! Mondd már!- sápirozott Erica.

- Késelés. Több szúrás érte egész testen, és a nyakát is megvagták... Mennem kell!

- Egyedül nem megy sehova! Én veled megyek!- jelentette ki Peter. - Gyerekek, ti mondjátok el az igazgató úrnak, hogy mi történt, aztán menjetek haza!- mondta a tanár már a folyosón.

Mind a két férfi úgy rohant ki az épületből, mintha valami lett volna ott bent, valami nagyon rossz. Pedig ez a rossz kint várt rájuk, a kórház falai között.

- Te jó ég! Sylv az oviban van! Négy órára várja Roxant!- nyögött fel Steven. - Mi lesz most?

- Semmi gond! Minden rendben lesz!- nyugtatta Peter, miközben leparkolt a kórház előtt.

**(Rebecca D'Angelo
Szócs - Rádi Anita)**

NYÁRI NYALÁNKSÁGOK

Kemencés malacsült

Hozzávalók:

- kb 2 kg malachús egyben
- só, bors
- babérlevél
- fokhagyma
- kakukkfű
- sör

Így készül:

A malachusi bőrét bevagdadjuk, és jól befűszerezzük sóval, borssal, kakukkfűvel, reszelt fokhagymával. Mellédobunk pár darab babérlevelet és aláöntjük a sört.

Túrós szívek

Hozzávalók:

• 80 dkg liszt	• 4 dkg élesztő
• 10 dkg cukor	• fél liter tej
• csipetnyi só	• 4 tojás sárgája
• 10 dkg sertés zsír	• 30 dkg túró,
• 1 csomag vaníliás cukor	1 tojás,
	1 csomag vaníliás cukor

Így készül:

A lisztet egy nagy tálba szitáljuk, hozzáadjuk a cukrokat és a sőt, elkeverjük és a közepében egy kis mélyedésbe öntjük a langyos tejet az élesztővel. Letakarva pihentetjük 10 percig, majd a zsír és a tojássárgáják hozzáadásával könnyű tésztává dolgozzuk. Alaposan kidagasztjuk, ha nagyon ragad, kevés lisztet adhatunk még hozzá. Lefedve, langyos helyen a duplájára kelesztjük, majd deszkára borítva ismét átgyúrjuk. Míg a tészta pihen, elkészítjük a túrótelteket: a tojásfehérjéből kemény habot verünk, majd hozzákeverjük a túró,

tojássárgáját és a vaníliás cukrot is, jó krémesre kikeverjük és felhasználásig hűtőszekrénybe tesszük.

A tésztát kb 8 mm vastagságú, szögletes alakúra nyújtjuk, megkenjük a túróteltelekkel, majd a két szemben lévő oldaláról indulva feltekerjük úgy, hogy a két tekercs közepén találkozzon. Éles késsel 2 cm széles szeletekre vágjuk, kialakítjuk a szeletekből a szív formát és egy sütőpapírral kibélelt tepsire tesszük (hézagosan, mert még nőni fognak), 200 °C fokos sütőben kb 15 perc alatt készre sütjük.

www.eletfuszerai.hu

Jó étvágyat!

Jó étvágyat!
Mendei Híradó 2019./III. szám

REJTVÉNY GYERMEKEKNEK

MICIMACKÓ JÁTSZÓHÁZ

Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése:

1. KÉP: 2. TARTÁLY TELIK MEG ELŐSZÖR,

2. KÉP: A B POHÁRBAN VAN A LEGTÖBB VÍZ.

Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik 1-1 32 cm-es szabadon választható pizzát nyertek a Rizzo Gastro Bar-ból:

Koch Roland, Samók Bence, Fekete Máté és Barbara

Az átvételére jogosító utalvány átvethető a Polgármesteri

Hivatal titkárságán ügyfélfogadási időben.

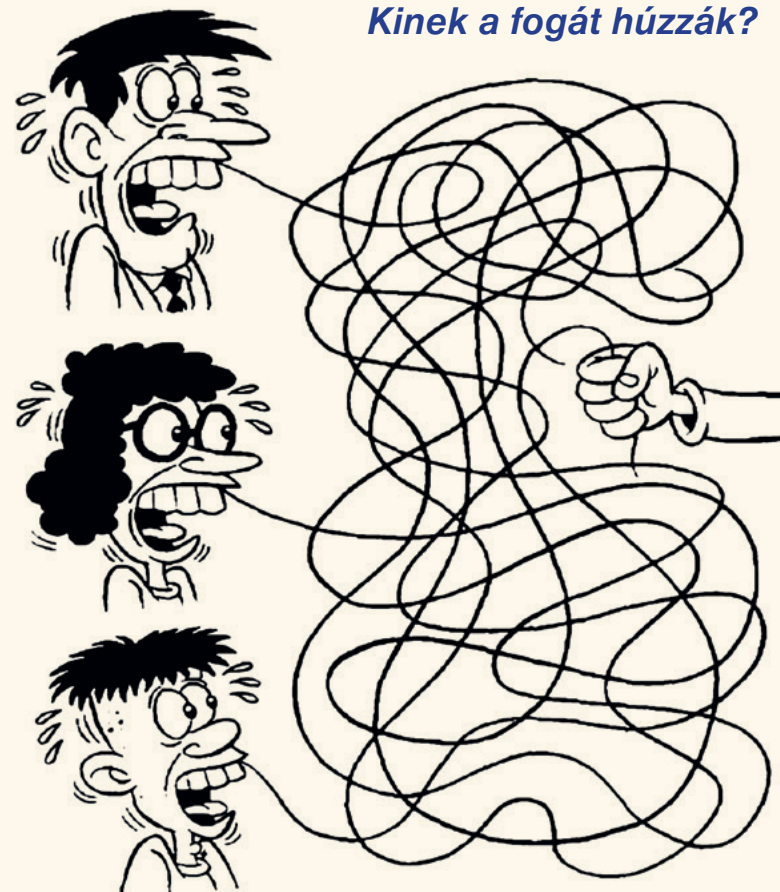
A új feladványunkhoz jó időtöltést kívánunk!

A helyes válasz beküldői között kisorsolunk 3 db 32 cm-es szabadon választható pizzát amit a Rizzo Gastro Bar-ban lehet beváltani!

A megfejtéseket 2019. július 31-ig kérjük a mende@mende.hu címre elküldeni, a nyerteseket e-mailben is értesítjük!

Kinek a fogát húzzák?

Aladár

Bianka

Csaba

X. Szüreti Mulatság

Mende
2019.
október
Katlan

ELŐZETES A SZÜRETI MULATSÁG PROGRAMJAIBÓL

ZALATNAY SAROLTA
ELŐ KONCERT

100 TAGÚ CIGÁNYZENEKAR
KONCERTJE

PÓDIUM SZÍNHÁZ ELŐADÁSA
CHARLEY NENJE

DJ ABONYI GÁBOR
DJ NORBEE V

SZAMBA SHOW

2019. október 4-5-6.

